

Előfizetési árak:

Egész évre 10.—
Félévre 5.—
Negyedévre 2.50 —
Egy hónapra 1.—
Egyes szám 4 kr

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

**Szerkesztőség és
kiadóhivatal:**

Főpiacz, a város
házzal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábos postt.
sorokint 5 kr-ával
számítanak.

Kormány és egyház.

Debreczen, február 3.

A dorogiai kérvényének tárgyalása a képviselőház ülésén ismét előtérbe tolt a magyar liturgia kérdését.

Sokat foglalkozott a sajtó ezzel az ügygel, s az ultramontanizmus titkos zsoldjában álló ellenzéki organumok itt is — nem mentetvén Róma eljárását — a kormány nyakába akarták varrni a felelősséget ama képtelen helyzetnek, hogy a magyar ajku gör. katolikusoknak Róma engedelméből csak román vagy orosz, de semmiesetre sem magyar nyelven szabad az istenüket a templomban tisztelniük, és egyenesen a kormány feladatává tették, hogy kötelességének tartsa a magyar ajku gör. katolikusok ezen igazságos ügyét Róma ellen dü.öre vinni.

Régi taktikája, és e taktika sikerébe vetett utolsó reménye az illiberális ellenzéknek a hatalmas Rómát a szabadelvű kormány nyal szembe állítani azon hitben, hogy az egyenetlen harcából szenvedett kudarcok a kormányt lefelé hivatalvesztetté fölfelé pedig lehetetlenné tegyék. Így hozták a kormányt ellentétbe Rómával az elkeresztelési kérdésben, majd az Agliardi ügyben s most legutóljára a Majláth gróf kinevezetésének dolgában. Itt mindenütt a magyar állam igazának védelmében állott a kormány, és mindenütt győzött, az ellenzék pedig megsemmisítő csapásokat szenvedett, mert bámulatos módon mindenütt a magyar állam jogkörét támadó Rómával volt szövetségben.

Most abban reménykedtek a derék hazafiak, hogy beleugrik a kormány abba a képtelen szerepbe, mely szerint a magyar liturgia engedélyezését ő fogja a pápától sürgetni, s ennek kieszközléseért tekintélyét és összes befolyását latba fogja vetni, s természetesen a viszszautasítást is zsebrevágni, melyben illetéktelen föllépése által előreláthatólag részesülni fog.

Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszternek a képviselőház ülésén ez ügyben tett nyilatkozatai az újabb konfliktusokra számító feketék ebbeli reményét semmivé tette. Kijelentette a kultuszminiszter, miszerint a kormány készséggel vállalkozni fog arra, hogy Rómát a helyzet felől kellőképen tájékoztassa; ugyanezt már meg is tették a gör. kath. hazafias püspökök, de másrészt kétségtelen, hogy egészen a kath. egyház belső ügykörébe tartozik a kérdés elintézése és legkevésbé epen a magyar kormányának juthatna eszébe itt Rómával szemben sürgetőlnie.

Marad azonban egy hatalmas szószólója és védője a magyar liturgia ügyének Rómával szemben, mely hatalmasabb a magyar kormány nál is: ez az országos közérzület s ennek is legkövetlenebb megnyilatkozása: a népitélet. Ez ellen még Róma sohasem győzött, és megfog előtte most is hajolni.

A Vatikán a nyert információk után egyszerűen meg se kísérheti, hogy végrehajtsa azon határozatát, mely szerint a magyar nyelvű szerkönyvek elégetessenek, s a tőzgyökeres magyar hitközségekben román vagy orosz nyelven

tartassék az istentisztelet. Főnlehetne ennek a rendeletnek érvényét ugyan egyes olyan községekben tartani, melyeknél magyar létükre még mindig idegen nyelven folyik az istentisztelet, s ahol ezt csak ezután akarták magyarosítani. Ott azonban, a hol már évtizedek óta magyar az istentisztelet és magyar szerkönyvek használatnak, soha többet semmiféle hatalomszóval nem leszen lehetséges az idegen nyelv ráerőszakolása a népre.

Azért Róma e kérdés eldöntésénél, mely a kormány és a gör. kath. püspökök közbelépésével újabb elbirálás tárgyát képezendi, csak kettő között választhat: vagy megengedi a magyarnak is azt, amit megengedett az oroszoknak, oláhnak örményeknek, horvátoknak, koptoknak, szyrusoknak, vagy — belekell nyugodnia abba a gondolatba, hogy a magyar gör. kath. hívek a pápa nélkül idvezülhessenek; ez utóbbit pedig nem akarhatja és nem is fogja akarni Róma.

Politikai hírek.

Följelentés Bánffy ellen.

A Bánffy Dezső báró ellen történt bűnügyi följelentés folytán a budapesti büntető járásbiróság vezetője fölkérte a képviselőház elnökségét, küldené meg hitteles formában a járásbiróságnak azt a határozati javaslatot, melyet az ismeretes levélügyben Horánszky Nándor a Ház elé terjesztett, továbbá a képviselőháznak eme javaslatra vonatkozó határozatát, ugy szintén ama szabályokat is, melyeket a képviselői mentelmi jognak határait és értelmezésére nézve irányadóknak tekint a Ház.

TÁRGYA.

A csunya nőkről. *)

Írta: Dr. Adorján Árcmin.

Volt egyszer, túl a tengeren, kopár hegyek között, sebes folyók mentén egy gazdag, hatalmas király, annak egy csinos, fiatal leánya. A haja kibontva olyan volt, mint egy arany sátor, a termete délezes, járása mint egy istennőé és arca, nos az arca — nagyon rut volt.

Szegényke sirt, ritt, valahányszor a tükörbe nézett.

Istenem, miért is nem teremtetted szépnak őt; mit ér a kincs, a rang, a pompa; utolsó szolgáló leánya szebb, mint ő s nincs királyi hatalom, mely segíthetne rajta.

Jöttek a javas asszonyok és esodás szereket ajánlottak, a melyektől finom lesz az arcz, mint a fátyol, fehér, mint a patyolat és rózsás, mint a hajnal. Forrás vizében, boszorkány-kotyvalékban fürösztötte arczát, csak nem lehetett segíteni rajta.

Egyszer jött egy királyfi messze föld-

*) Felolvasta a szerző a nagyváradai Szigeti Társaság január 31-iki matinéján.

ről. Daliás, nemes ifju. Meglátta a királyleányát ránézett két nagy delejes szemével, az a másik szempár visszaverte a izzó sugarakat, — babonáság volt, vagy mi, de a királyfi letérdelt, csókolta a királykisasszony kezeit, ruhája szélét, a földet, — melyet lépése érintett s boldogan suttogta:

— Nincs szebb nálad a föld kerekén.

Erről a meséről jutott eszembe az, a miről ma szólanak akarok.

Kiről is zenghetne a dal édesebben, mint a teremtés gyöngyéről, a nőről, akit az Isten jókedvében teremtett a férfiak gyönyörűségére és veszedelmére és aki — mint azt Szász Károlyljal jó tudjuk — angyal és ördög egyaránt lehet.

Nincs csillag az égen, melynek fénye vetekedhetnék a női szemek varázsos, bú-bájos sugaraival.

Nincs rózsza a mindenség nagy kertjében, mely megállhatná helyét a női arcz viruló, üde színe mellett! Az éj elbuvik a sötét fürtök elől; nagyobbbat mondok: még a hó is előlvad szégyenében a tejfehér kezecekké láttára.

Mérget mernék rá venni, hogy mig irópapirt és tollat gyártanak e széles világon: addig az asszonynepnél hálásabb témát még Amerikában sem találnak ki.

A türelmes tudósok már ki is számították, hogy a lányokról és menyecskékről eddig annyi papiroost irtak tele, a mennyiből falat lehetne vonni a világ körül; a tinta pedig, a mivel eddig a női bajokat lefesteni próbálták, egy egész város uszodájának, vagy vízvezetékének elegendő volna. — persze nem a maga leg-sötétebb feketeségében.

Arról azonban ma reggelig hallgat a statisztika, hogy vajjon mennyit irtak eddigelé a — no, már csak kimondom ha nehezen is, — a csunya nőkről.

Engedelmet kérek önöktől, bájos és elnéző hölgyeim, hogy e rut szót leírni és kimondani merészeltem, az önök viruló orezái, ragyogó szemei és mosolygó ajkai láttára. Végre is, a nem létezőkről is szabad beszélni és én tovább megyek: vannak csunya nők.

Miért ne szóljunk egyszer a kisebb-ségről is, ha a szépekket, a nagy többséggel már annyit foglalkoztunk!

Létezik tehát csunya nő? — teszik föl a kérdést és én megadom rá a feleletet: — Igen.

Mázsányi kő szakadt le a lelkemről, hogy ezt a nehéz négy betűt kimondtam, mert ugy érzem, hogy habár e teremben senki sem érthet magára ez elnevezés alatt, a távolból mégis száll felém egy

A népszövetség első népgyűlése.

Az Ugron Gábor vezérsege alatt álló függetlenségi és 48-as párt tudvalevőleg február 21-ére hívta össze Budapestre első nagyszabású népgyűlést. A vezetőség azonban a kültagok kérésére, akiknek téli időben bajos volna nagyobb tömegben fölrándulni, a gyűlést márczius második felére halasztotta el.

Megsemmisített képviselőtestületi választás.

Verőczéről a minap nagy küldöttség járt fenn Perczel belügyminiszternél, a mely arra kérte, hogy az erőszakkal végrehajtott képviselőtestületi választást semmisítse meg. A miniszter megindította a vizsgálatot és mint ma Verőczéről jelentik, a választást megsemmisítette.

Külföld.**A király Pétervárott.**

Ő Felsége a csárnak áprilisban fogja visszaadni látogatását. A királyt Goltchovszky közös külügyminiszter fogja elkísérni.

Nemzeti eszme.

A magyar kulturerő az egész harc-vonalon mozgósítva van, hogy leküzdjük a magyar nemzeti állam kiépítése elé tornyosuló akadályokat.

Minden esetre nagy és fárasztó munka, de ha célt akarunk elérni, akkor legkevésbé sem szabad esüggednünk, hanem tettekre kell serkentennünk az eddig szunnyadó erőket is.

A győzelem biztos reményében vonuljunk tehát a küzdő tere s törekedjünk mindenkiben azt a tudatot fölébresztetni, hogy midőn saját nemzetünket erősítjük, akkor egyúttal az emberiség érdekeinek is szolgálunk.

A nemzetiségi izgatók állambontó törekvéseivel szemben állást kell foglalnunk s ellenük vállvetve kell egyesülnünk, pártkülönbség nélkül, hogy a ve-

szedelmes fattyuhajtást mennél előbb tökéletesen megsemmisítsük.

A pánszlávok suttyomban, ravaszul és kiméletlenül dolgoznak az egész felső vidéken s mozgalmuknak az a fő célja, hogy megakadályozzák a magyar nyelv törvényszerű terjedését s hogy a felvidéket idegen hatalom karjaiba vigyék.

A eselszövetségnek féltékenyen őrzött titka immár nem egy helyütt pattant ki s a magyar állam területi épsége s a nemzeti nyelv ellen intézett merénylet méltóan rászolgált a közvélemény megvetésére.

A nemzeti eszme szolgálatában kifejtett hazafias erény jutalmat szerez a nemzet jobbjainak elismerésében, az az ellen működők pedig előbb-utóbb kemény megtorlásban részesülnek.

A jogosult törekvésnek adjon szárnyat az a boldogító tudat, hogy a nemzeti önismereten alapuló önérzet megismosodásával gyarapodik a nemzeti szellem, mely a bibliai mustármaghoz hasonlóan előbb-utóbb terebélyes fává nő.

Sikerben gazdag reformkorszak záródott le a múlt évvel, kívánatos, hogy a közigazgatásnak államivá tételekor, amire az egységes, nemzeti Magyarország kiépítésének legégetőbb szüksége van, győzzön mindenütt az egységes magyar kormányzati nyelv, mert e nélkül nem lehetséges egységes állam.

Az iskolának hivatása, hogy felkeltse a nemzeti érzelmeket s ha öntudatra hozta, gyarapítsa is. Az állami közigazgatás erősíteni fogja a nemzetet és nemcsak külsőségben, hanem lényegesen: a magyar nyelv diadalában fogja föltámasztani a nemzet ethikai tartalmát.

Nemzeti államot nem képzelhetünk nemzeti nyelv nélkül s habár sokan abban a nézetben leledeznek, hogy a grammatikai egység sohse volt a magyar nemzeti állam alap gondolata, azért mi mégis — nevezzenek bár sovínisztáknak

— azt állítjuk, hogy egységes nyelv legyen a jelige! — Erről ne mondjunk le, mert ez annyi volna, mint lemondani a levegőről azért, mert szelet és vihart idézhet elő.

El kell jönni annak az időnek, midőn ennek az országnak minden nemzetiisége magyarul fogja elzengeni a hazaszeretet kultuszának zsolozsmáit.

A középiskola reformjához.

Irta: dr. Bayer Ferencz,

a debreczeni keresk. akadémia igazgatója.

Napirendre hozta az országos közoktatásügyi tanács megint megkezdett tárgyalásaival azt az égető kérdést, melynek végleges megoldása immár el nem odázható. A nagy közönség hosszú idő óta elégedetlen középiskoláink jelenlegi szervezetével, a szakkörök szétágazó véleménye fokozza a zavart, az intézők pillanatnyi szükségérzeteknek kiegészítésére toldoztak-foldoztak rajta, — s mi, akik benne vagyunk a gyakorlatban, fájdalmasan nélkülözzük azt az egységes alapeszmét, melynek közoktatásunk egész rendszerén át kellene vonulnia s középiskolánkat jellegeznie. Pedig amely nép biztosítani akarja nemzeti existenciáját, annak nemzeti kultur-politikát kell követnie, hogy föntartsa, kifejlessze azon tulajdonait, szellemi és erkölcsi tehetségeit, amelyek egyéniségét megkülönböztetik s annak az emberiség nagy családjában létjogot adnak. És e kulturpolitika megvalósítására elsőrenden a középiskola hivatott, amely a nemzetnek értelmiségét adja s jövődő vezérlő elemeit szolgáltatja. Ez ok miatt oly nagy jelentőségű a középiskola szervezetének ügye.

És ha ily messzeható kérdésben én is fölszólalok, nem önhittség sugalmazza szavaim, nem erőm tulbecsülése mondatja el velem az alábbiakat; az a szerény óhaj készlet írásra: hadd teljesítem ebben is kötelességemet azzal, hogy nyíltan elmondom husz évi tanárkodásom idején mit tapasztaltam a gyakorlatban, mik megfigyeléseim, mit tanultam s ezekből milyen meggyőződésre jutottam. Mert közoktatásügyünk terén az utóbbi két évtizedben felmerült kérdések valamennyije nemcsak érdekelt, hanem alig is kerülte el figyel-

hang, melyből elkeseredés és szemrehányás szól s a mely fájó keserőséggel kérdezi:

— Hát nem elég, hogy az Isten nem áldott meg minket is olyan bolondító szépséggel, mint társnőinket, még külön is foglalkoznak velünk?

Igen, szándékosan választottam ezt a nehéz és jól tudom, hálátlan témát. Mert sokkal, de sokkal könnyebb és bizonyára százszor kellemesebb lenne dicsőhymusokat zengeni a hollófelete, vagy arany szőke hajról, a sugár termetről, a dallamos járásról, mint arról írni, hogy akadnak a világ szépei mellett kevésbé szépek is.

De Istenem, hát lehetünk-e mindnyájan egyformák! Hisz nem állhattunk valamennyien az első sorban, mikor a földi jókat osztogatták?

Igaz az is, hogy a nőknél a szépség hiánya feltűnőbb és hiányosabb, mint a férfiaknál. Ez természetes épen azért, mert a nők között óriási arányt képeznek a szépek és csak elenyésző kiesiny számban vannak, a kik ezzel nem dicsőkedhetnek; míg a férfiaknál — mint a példa mutatja — épen ellenkezőleg áll a dolog.

De persze, mi, mint a teremtés állítólagos urai, erre azt szoktuk mondani,

hogy a „férfi ha egy fokkal szebb az ördögnél, már szép“, vagyis a magunk szemében a szálkát nem látjuk meg.

De a nő, az legyen szép, — ez az első feltétel! Így szoktuk mondani és elfelejtkezünk arról, hogy mikor az ördögre hivatkozunk, nem jót tettünk, mert tudvalevőleg az ördögben kell lenni valami hódító, esabos erőnek, hisz azért ördög és ha ennél egy fokkal van több bennünk, csak akkor lehetünk sorsunkkal némileg kibékülve.

De hagyjuk az ördögöt és ne vessük a falra.

Mit látunk a csunya nőknél.

Hogy bizonyos tekintetben gyakran — nem mondom, mindig — kitűnnek s mintegy ezzel ellensúlyozzák egyéb fogyatkozásukat.

A viláért sem akarom ezáltal a szépeket kisebbiteni, de igen gyakran tapasztalható, hogy kevésbé szépek szellemileg, vagy legalább bizonyos irányban jobban ki vannak fejlődve, a mit különben könnyen megmagyarázhatunk.

Ha valaki érzi s tudja, hogy nem olyan szép, mint társnői, — pedig be könnyen megérik, megéreztetik ezt — a mellőzés és maga a tudat, hogy ő nem versenyezhet másokkal külső testi előnyökben, elzárkózottá, gondolkozóvá teszi. És,

míg a szépek, — legalább a kilátott szépek — rendszeren sok időt és gondot fordítanak szerintük legdrágább kincsük, féltett szépségük ápolására és emelésére, addig az u. n. csunya nők önmagukhoz fordulva, lelkük szépségeit igyekeznek kiemelni szellemi tulajdonaikat mivelik, hogy legalább ezzel kárpótolják magukat az elvesztettnek hitt egyéb örömeikért.

Nehogy félreértsen valaki, megjegyzem, hogy természetesen, itt sem lehet beszélni általánosságban s a mint a szépség nem zárja ki, sőt igen gyakran együtt jár az okossággal és műveltséggel, ugy a testi csunyaság sem ikertestvére a szellemnek.

— — — A kevésbé szép nőknél vannak más előnyeik is. Így gyakran van pompás természetük és majdnem mindig kiesiny kezük és apró — a lábuk.

Állítólag — ezért már nem állok jót — több állandóság, több hűség is lakozik sziveikben, mint a szépekében a mi természetesen szintén nem kivétel nélkül való szabály, bár könnyen érthető, hogy a ki tudja, hogy az ő testi szépsége nem gyakorolhat eltörülhetetlen vonzerőt egy más lényre, az egyébként, szeretete melegével, odaadó ragaszkodásával és gyöngédséggel, figyelmességgel igyekszik lekötni és magához lánczolni azt, a kit szeret.

mémet nyilvánosságra jutott valamely eszmecsere vagy gondolat. De elmondom e tanulmányaim eredményét azért is, mert megingathatlan hitem, hogy nincs oly porszemnyi ismeret, mely nélkülözhető vagy éppen fölösleges volna akkor, amidőn egész nemzet létérdekéről van szó. Középiszkolánk szervezetének ügye pedig ilyen.

Mi hivatása a középiszkolának?

„A gymnasium és reáliskolának az a feladata, hogy az ifjúságot magasabb általános műveltséghez juttassa és a felsőbb tudományos képzésre előkészítse. A gymnasium e feladatot a minden irányu humanistikus főleg az ó-klasszikai tanulmányok segítségével, a reáliskola pedig főleg a modern nyelvek, a mennyiség-tan és természettudományok tanítása által oldja meg.“

Igy határozza ezt meg az 1883. évi XXX. t.-cz.

Hogy magasabb általános műveltséghez kétféle uton juthassunk el, a mikor azok külön-külön eszközöket használnak arra, — legalább is kevésbé érthető; mert ha a szakképzettség sokféle lehet is, de a műveltség önmagában csak egy lehet; és minél széleskörű, annál inkább magába foglalja mindannak alapját amivel a többé-kevésbé egyoldalú szakképzettség egyik vagy másik irányban kiváló.

Mert mi a műveltség? és kit mondunk művelt embernek? A kiről tapasztalatokból tudjuk, hogy az élet legkülönbözőbb viszonyai között is megállja helyét ismereteivel; önálló tevékenységével a közjónak hasznára válik, kötelességeit a társadalom irányában önmagukért és saját lelki megnyugvására mindenkoron híven teljesíti; a ki jót, igazat, szépet akarni meg tenni is tud, — arról azt mondjuk, hogy művelt ember. A műveltség tehát elsőrendben birtoka azon ismereteknek, melyek az élet hasznosítására és szépítésére szükségesek, de egyúttal a lélek oly foku fegyelmezettsége is, hogy hivatása körét betöltsse az ember.

Hogy tehát a középiszkola magasabb általános műveltséget nyújtson, akkor mindennek előtt azt kell adnia, amire az értelmiségnek kivétel nélkül támaszkodnia kell, hogy rendeltetésének megfelelhessen; de egyúttal mellőznie is mindazt, ami csupán tehetségeink egyoldalú fejlesztését eredményezi, s ha bizonyos életviszonyok elégedhetlen kelléke is, még sem képez általános egyetemes szükségérzetet. Mert

hiszen a középiszkola nevelő intézet, mely egész embert formáljon; így tehát csak alapot nyújthat ahhoz, hogy az egyes élet-pályákon legyen miben megvessük lábunkat. A középiszkolának ennél fogva mindazt és csak azt kell és szabad hivatás-szerűen tanítania, amit az értelmiség, mint ilyen föltétlenül szükségével s bármely élet-pályán érvényesülésére használhat, hogy a nép fölé emelkedhessék s ennek vezetője lehessen. És ha tisztában vagyunk azzal, hogy mit akarunk a középiszkolával, az e czélra vezető eszközök s módok is önként következnek. —

Emberről kell nevelnünk, fölhasználnunk mindazt, ami testileg-szellemileg kifejleszti és mert mindenekelőtt magyar embert, elsőrendben tehát azt kell megadnunk nevelésében, amit a magyar társadalom követel, amivel vele született nemzeti tulajdonait nemesbíthetjük; mert hiszen a nevelés nem egyéb, mint a szunnyadó erők céltudatos fejlesztése és megnemesítése. Ha az ifju anyagi gondozásában megteszünk mindent, hogy ép testtel férfivá erősödjék, — szellemi ápolása is karolja föl a lélek értő, érző és akaró tehetségét egyaránt, melyek egyikének sem szabad a többi rovására tuitengenie. A nőnevelésben is ez irányt kell követnünk a nőnem sajátlagos hivatásának szemmel tartásával. Az elemi oktatás a nevelés kiindulása s egyúttal a nép szellemi szükségleteinek kielégítője; az egyetemi oktatás pedig a tudományos szakképzésnek eszközlője azon kiválasztottak részére, kiket az anyatermesztet araváló ki való tehetséggel s a sors kedvezése anyagi móddal áldott meg ahhoz. Világos ebből, hogy e két szélsőség áthidalója s a társadalom zömének művelője a középiszkola, mely — miután nemzeti létérdekünk, hogy egységes legyen közép- és felsőiskolánk — csak egyféle lehet.

Nekünk pedig ez idő szerint nemesak az 1883. évi XXX. t. cz. értelmében kétféle, hanem dacára annak, hogy a polgáriszkola csak népoktatási intézet volna törvény szerint, a valóságban háromféle középiszkolánk van, melyek mindegyike más-más szabásu általános magasabb műveltséget nyújt. Nem esoda tehát, ha a sok dajka kezén elvész a gyerek. Mert önmagát és másokat áztatja az, a ki azt mondandó, hogy van nemzeti műveltségünk; a sokféle középiszkola dacára, vagy talán éppen azért, nekünk csak ma-

gyar nyelven elősködő egyoldalú szakképzettségünk van bizonyos mérvben, de általános egyetemes magyar kulturának nincsen. Közép- és felsőiskolánk sok hasznos ismeretet szerezhet a különféle tanintézetekben egyikét-másikat a gyakorlatban tökécsíthet is; — de nem hozza magával onnan örökül azt az alapeszmét, mely nemzeti zománczba vonná életünket, mely társadalmunknak nemzeti egyéniségét jellemzné; mert az, hogy magyarul beszélünk, írunk, még nem mondható nemzeti műveltségnek. És e hiánynak, bajnak oka középiszkolánk szervezetében rejlik, sőt ha még tovább megyünk, büne már az elemi oktatásnak is, a hol a romlatlan gyermeki lélekbe nem esöpögtetjük a nemzeti szellemet. Szép, hogy évről-évre terjed a magyar nyelv használata; szép, hogy ma már minden szaktudomány magyar nyelven is megszerezhető! — de mit ér a szépség, ha lelke nincsen; ezt pedig csak a mindent átható nemzet öntudat adhatja meg.

Volt idő, nem is olyan régen, a mikor a világ az ókori műveltség hulladékaiból élt csupán; akkor a latin és görög nyelv tanulása adta meg az intelligencia színét mázát. De a mióta a természettudományok új világot nyitottak az ember elé, a mióta szellemi önállóságra törnek a népek s a haladásnak lüktető ereje a nemzeti eszme, — azóta az ókor nagyjainak szellemét kívánjuk megismerni, minden nép saját nemzeti egyénisége kifejlesztésén munkálkodik s az előhaladott tudomány vívmányait értékesíti életének hasznosítására és megszépítésére.

Az iskola az élet szüleménye, ennélfogva az élet számára kell nevelnie, s ezzel átalakulnia, fejlődnie. A míg az ókori klasszikus nyelveken épült középiszkolai oktatás kielégítette a kor szükségét, addig másféle ismeretlen; a viszonyok változtatásával azonban előállott a reáliskola és a polgári; — és ma mind a három szervezeté túlhaladott álláspont. Mert nekünk, hogy megőrizzük nemzeti önállóságunkat, hogy kifejlesszük nemzeti egyéniségünk isten adta minden erejét s ezzel elismertessük létjogunkat, — egységes erős nemzeti társadalmat, jellemzilárd közép- és felsőiskolát kell migyorsabban teremtenünk; — ehhez pedig egyetlen hathatós eszközünk az egységes nemzeti középiszkola, mely amellet, hogy megismerteti velünk az örök emberit amint az az ókor szellemében, a görög és latin remekírók műveiben és a világtörténelemben tükröződik, alapos képzést nyújtson a modern életet mozgó tudományokban, de mindenekelőtt föltárja előttünk saját nemzetünk erényeit, megszilárdítson erkölcsi kötelességeit, szóval nemzeti öntudatra keltsen.

Színház.

* *Olfon.* Suderman nagyhatásu drámája nagy közönség előtt s jó előadásban került színre tegnap este. Magdát *Komjáthy* játszotta öntudatosan és közvetlen hatással. A közönség nyílt színen is megtapsolta. *Szilágyi* az alezredes valószínűtlen jellemét is elfogadhatóvá tudta tenni. *Komjáthy* rokonszenves lelkész volt, *Vidor* a kormánytanácsos szerepében szintelenkedett. *Csigaházy* Etel, *Kiss Irén*, *Benedek Gyula*, *Szabó Irma* kiváltak az ensembleből.

Irodalom — Művészet.

* *Bibliás emberek.* Ujlaki Antal, akinek már több munkája jelent meg, most egy sajátos és eredeti világot mutat be legújabb könyvében: a nazarénusok világát. Ez a vallásfelekezet, mely különösen a nép alsóbb rétegében terjed, három fődologgal keltett figyelmet: Hogy tömegesen lép ki előbbi vallása kötelékéből, hogy minden bűnét, me-

Mondják azt is, hogy a csunya nőkben több a szenvedély, a tűz az erő.

Ezt már tagadni is lehet. Láttam gyönyörű nőt, aki egy simult a kedveséhez, mint repkény a tölgyhöz s szenvedélye lángolóbb volt a vulkán izzó lánvájánál; míg láttam rut hölgyet is, a ki hideg szobor gyanánt halgatta a leglázasabb szerelmi vallomásokat.

A szerelem, az már a szív dolga és nem függ sem szépségtől, sem szellemtől. Nem ismer korlátot és nem ismer különbséget. Ha feltámad; hatalmasabb az agy minden fegyverénél és leigazza az uralkodót, úgy, mint a hegyi pásztort; szép és rut, akinek az Isten azt az örökké zakatoló, veszedelmes jószágot, a szívet megadta, egyformán rabja annak különbség nélkül.

*

A szív tehát az egyedüli, mely lerombolja a válaszfalakat még a szép és rut közt is. Mert igaz ugyan, hogy a csunya nők, ha ki lennének is zárva a boldogság édenéből, ami rettenetes igazságtalanság volna, még akkor is feltámadhatnák kárpótlásukat a komoly foglalkozásokban, melyekre, különösen ma, sok alkalom nyílik.

Hisz a postás- és tanító kisasszonyok közt ma már nagyon sok kedves és szép

teremtés is van, bárha még ma is gyarkorban keres hivatalt az, aki nem reméli, hogy a családi élet szűk körén belül fölleli a boldogulást. Az orvosi pályára pedig hihetőleg csak a nem szépek mennek. — ámbár, ki tudja!

Legyen azonban bármiként, mondjanak a csunya nőkről bármit, a szeretet mindenre kisugárzó fénye ragyogó glóriával vonja be még a legrutabb aretot is. Mert ne haragudjék meg rám senki, — van csunya nő, nem lehet eltagadni, bárha azt kutatnók, hogy ki, úgy járnánk, mint mikor öregasszonyt keresünk, nem lelünk, csak fiatalt. És bizony a csunya, még akkor is csak kevésbé rut lesz, mikor menyasszonyi fátyol borítja arcát.

Egyetlen egy esetben szünik meg a csunya az lenni, amikor a mindent kárpótoló, mindent feledtető és mindent kiegészítő anyai szeretet boldogítja a szívet. Az szelidde sőt vonzóvá teszi a rut vonásokat is, edessé a szót, kedvessé az egész lényt.

Mert higyjék el nekem, bájos hölgyeim, csunya kisedet. csunya lányt, csunya menyasszonyt láhattunk már, de egyet még nem láttam és nem fognak önök sem látni soha: csunya anyát!

lyet korábban elkövetett, bevallja, hogy nem fog fegyvert és rajongása a börtönben sem lohad. Ujlaki Antal ezeket az embereket a maguk belső világában figyelte meg és igen érdekes vonásokkal jellemzi. Könyve díszes kiállításban jelenik meg. Előfizetési ára 1 forint. Bolti ára 1 forint 50 krajczár lesz. Az előfizetési összeg czímre küldendő. Szeged, 1897. január 28. Tisztelettel Eugel Lajos, a „Szegedi Napló” kiadótulajdonosa.

* **Debreczeni főiskolai lapok.** A debreczeni ev. ref. főiskola felsőbb tanuló ifjúságának körében immár a második nyomtatott lap jelenik meg. Eddig csak a theologiai tanszak „Közöny”-e volt az ifjúság egyetlen lapja szép támogatásnak örvendő a tanárok, a hallgatóság és a tanügy barátai részéről. Most, az ifjúsági élet fellendítésére a hallgatóság körében ez idén megindult mozgalom első eredményeképpen a szép multtal díszes főiskolai magyar irodalmi önképző társulat is, mely jegyzőkönyvekben immár XXXIX. évfolyamát éli, havonként háromszor megjelenő nyomtatott lapot ad ki. Tulajdonképpen nyomtatásos folytatása ez az eddig irva minden hónapban megjelent közlönynek, melyet néha rajzoló diákoktól még illusztrációk is díszítettek. Így a nyolczvanas évek elején Zoltai Lajos, lapunk főmunkatársa tarkította rajzaival az önképzőkör egyetlen példányban kiadott, de a felsőbb tanulók olvasó együletében száz meg száz diák által olvasott hírlapját. Az önképző társulatnak amaleseiben olyan nevekkal találkozunk, mint a Miskolezi Kovács Gyuláé, Zsutai Jánosé, Szaboleska Mihályé stb. akik első szárnypróbálgatásaikat e társulat előtt mutatták be. A február 1-én megjelent lap érdekes tartalma: Ifjúsági életünk — nb.-tól. A budapesti egyetemi körrel — Konrád Ernő. Könyvtáraink: (x-y.) Rózsaviruláskor (vers.) — Sz. Juhász Sándor. — Sir John Bull találmánya Vityi József. Gyönyörű hajdankor (vers) Ácsay Lajos. A szülőföldön (rajz) Nagy Béla. Konviktusi rendtartás (humoros apróság) Kaktusz. Vegyes hírek stb. A lap felelős szerkesztője Fél Boldizsár, a kiadás intézője Csajághy Károly. Ara a lapnak félévre 1 frt 50 kr. Ajánljuk az ifjúság barátainak meleg figyelmébe. Megrendelhető a főiskolában.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órákor csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A debreczeni kir. járáshíroság szóbeli kéréseket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3-6-ig.

Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában Nyitva van minden szerdán és szombaton d. e. 11-12 óráig.

Hivatalos órák az állami anyakönyvvezetőknél Vasárnap d. e. 10-12-ig. Többi napokon d. e. 9-12-ig, d. u. 3-6-ig.

Időjárás.

A központi meteorológiai intézetnek Debreczenbe küldött jelentése szerint a következő időjárás várható:

— Február 3. —

— Változó felhőzet. — Helyenkint csapadék. — Fagypontra körüli hőmérséklet. —

— **Uj katonai csapatkórház.** A mint már jelentettük, a temesvári hadtest parancsnokság a katonai csapatkórházra nézve új építési program megállapítását s e célból vegyes bizottsági tárgyalás kitűzését kívánta. Ma ült össze a vegyes

bizottság a városháza nagytermében. A várost *Simonffy* Imre kir. tanácsos polgármester, *Ábrahám* László t. főügyész, *Stahl* Géza ma még csak helyettes főmérnök, *Latinovics* Mihály királyi főmérnök képviselték; míg a katonság részéről dr. Blasius ezredorvoson kívül az állomás parancsnokság, a nagyváradai intendánság és a hadtestparancsnokság kiküldöttei voltak jelen. A katonaság képviselői kijelentették, hogy a katonai kórház mostani épületei semmi körülmények között nem fogadhatók el első osztályu csapatkórház helyiségül; II-dik osztályu kórház gyanánt is csak építészeti szempontból volnának átalakítással és kibővítéssel felhasználhatók; de minthogy maga ez a terület a folytonosan zajos vasuti indóház, az ott lévő állatrakodók és a légszeszgyár közelsége miatt erősen kifogás alá esik és a kórház egészségügyi céljainak épen azért nem is felelhet meg — azt a tervet, hogy a katonai kórház erre a helyre építtessék, még tárgyalás alá sem kívánják vétetni. Ellenben a város képviselői ragaszkodtak a már egyszer elfogadott helyhez és az ott lévő épületek átalakításához, kibővítéséhez. Tekintettel pedig arra, hogy a katonaság más helyet követel, aminek kijelölése különben is igen sok nehézségbe ütközik és mert erre vonatkozólag a városi hatóságtól semmiféle felhatalmazásuk nincsen, a nyilatkozattételre időhalasztást kértek. — Ma délelőtt a régi kórház telepén helyszíni szemlét is tartottak; azután újból folytatták az ügy megbeszélését. A tárgyalás jegyzőkönyvét ma délután írják alá.

— **Egyházkerületi közgyűlés.** A tiszántuli ev. ref. egyházkerület tavaszi közgyűlésének határnapját Kiss Áron püspök már legközelebb ki fogja tűzni, még pedig mint az előző év-kben szokásos volt, most is a legnagyobb valószínűség szerint április hó folyamán lesz a közgyűlés megtartva. Az előkészületeket úgy az egyházkerület központján, mint az egyes egyházmegyékben az esperesi hivatalokban megtették már a tavaszi közgyűlés elé kerülő tárgyak előkészítésére.

— **Számonkérőszék.** Hajdúvármegye skontrális széke folyó hó 5-én pénteken délelőtt 9 órákor a vármegyei székház nagytermében gróf Degenfeld József főispán elnöklete alatt ülést tart, amelyen a hivatalok ügykezelését vizsgálják meg.

— **A gazdasági tanintézet igazgatója.** A hivatalos lap tegnapi száma közli: a földmivelésügyi miniszter *Szűcs* Mihály ideiglenes minőségű m. kir. gazdasági tanintézet igazgatót állásában véglegesítette és továbbra is a debreczeni m. kir. gazdasági tanintézet vezetésével megbízta. A buzgó és népszerű tanár eme kiérdemelt előléptetéséhez melegen gratulálunk.

— **A mérnöki hivatalok betöltése.** Gróf Degenfeld József főispán — mint városzerte beszélük — ma írta alá a városi mérnöki hivatalnál ujonnan szervezet és üresedésben lévő hivatalokra a kinevezéseket. — A főmérnöki állás betöltésénél — értesülésünk szerint — szorosán alkalmazkodott az építészeti bizottság javaslatához s főmérnöké azt nevezte ki, a kit a bizottság alapos és körültekintő megfontolás után első helyen ajánlott. — Az építész mérnöki állás betöltése egyelőre füg-

gőben marad, mert ez látszik jelen körülmények között legjobbnak a városra nézve. Azt hisszük, hogy a kinevezéseket már holnap publikálhatjuk.

— **Beöthy Zsolt és a debreczeni tanári kör.** A debreczeni tanári kör vasárnapi gyűlése és társasbédje alkalmából sürgönyben üdvözölte elnökét, *Beöthy Zsoltot*, az országos tanáregyesület, mint a nemzeti szellemű közoktatás vezérbajnokát. — Beöthy a tegnapi nap folyamán a következő sürgönynyel válaszolt az üdvözlőre: „A kedves kollegáknak közös törekvésünk és ügyünk nevében meleg üdvözlét és köszönetét küldi *Beöthy*.”

— **A Telegdy — színműirodalmi pályázat.** Néhai jóemlékezetű Telegdy Kovács László, husz esztendeig színházi felügyelő, a debreczeni újságírók Nesztora s színészetnek és színészeknek mindig hű barátja tudvalevőleg egy első debreczeni takarékpénztári részvényt, aminek forgalmi értéke felül van két ezer forinton, tett le alapítványul olyan föltétel mellett a város kezébe, hogy a Csokonai kör szellemi felügyelete mellett kezelvén az alapítványt, kamataiból időnként pályadíjak tűzessenek ki könnyebb válfaju színműirodalmi termékek írására. A pályaművek lehetnek előjátékok, kisebb vigjátékok, magán jelenetek, népdramák, bohózatok. A jutalmazott művek aztán az alapító születése napján márczius 24-dikén előadandók a debreczeni színházban s ilyenkor a kardalos személyzetet is meg kell az alapítvány kamataiból vendégnelni. A városi tanács már régebben átvette az alapítványi tőkét képviselő takarékpénztári részvényt s ezt a belügyminiszter is jóváhagyta, de szabályszerűen kiállított nyilatkozatot kíván kiállítani a Csokonai-kör által arra nézve, hogy az alapítvány szellemi vezetését elfogadja, egyúttal a pályázati föltételek tervezetét is követeli a miniszter. A városi tanács tehát megkeresi a Csokonai kört, hogy nyilatkozzék s a tervezetet is dolgozza ki. Az alapító levél értelmében 1898. október 15-ére fogják kihirdetni a legelső pályázatot 500 korona díjjal s a nyertes darabot 1899 márczius 24-én az alapító születése napján — fogják a pályadíj kiadása mellett, ünnepélyesen előadni. Mint értesülünk, a színügy barátai nagyobb szabásu ünnepélyt szándékoznak ez alkalomból a jó öreg Telegdy bácsi emlékére rendezni.

— **Szabadságolt katonák behívása.** A közös hadügyminiszter rendeletéből a múlt év őszén tartósan szabadságolták ama katonák nagy részét, kik besorozásuk előtt valamely mezőgazdasági vagy vinczellér-iskolát végeztek, vagy pedig földmiveléssel foglalkoztak. E rendelet értelmében századonként 15-20 olyan katonát szabadságoltak, a ki már a második szolgálati évét betöltötte. Most arról értesülünk, hogy az ekként szabadságolt katonák nagy részét ismét be fogják hívni, mivel a tél folyamán a csapatok létszámában tetemes apadás állott be. A tél folyamán a közös hadseregnél a legénység látóképességét megvizsgálták és kiderült, hogy a rövidlátók száma igen nagy, miért is sok katonát a szolgálatból el kellett bocsátani. Nagy volt azoknak a száma is, akiket mint családfenntartókat vagy más czímen utólagosau a póttartalékba helyeztek át. Az így előállott létszám hiányt a két év után szabadságolt katonákkal fogják pótolni.

— **Tea-estély.** A február 6-án vagyis szombaton tartandó tea-estély iránt, melyre az előkészületek nagyban folynak, nagy az érdeklődés, a mi a különben úgy is nagy népszerűségnek örvendő estélynek előre biztosítja sikerét. És méltán, mert a filléregylet választmánya serényen fáradozik azon, hogy ott mindenki jól találja magát és jól mulasson.

— **Uj anyakönyvvezetők.** A belügyminiszter Hajdúvármegyében a földesi anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezetővé Kállay Ignác községi főjegyzőt, ugyanoda anyakönyvvezető helyettesé Vincze József ev. ref. elemi iskolai igazgató tanítót nevezte ki.

— **Egy kedves kis fiúcska halála.** Városunk egyik tekintélyes, köztiszteletben álló családját, melynek feje *Bekény Péter* nagybirtokos, súlyos betegség érte. Dr. *Csánk Béla* beregszászi orvos és neje *Bekény Ilonának* 14 hónapos egyetlen kis fiuk, *Pistiké* ugyanis, a múlt hó 25-én agyvelőgyulladásban Beregszászon elhunyt. A mélyen megsomorodott szülők, nagyszülők és széles kiterjedésű család gyászára iránt általános a részvét.

— **Egyiptom piramisai.** Az emberlakta föld legóriásabb köépitményeiről időszerűnek véljük a megemlékezést azon alkalomból is mert néhány hét múlva a nagyvárad kerületi akadémiája vezetése alatt a magyar előkelő társadalom számos tagja utazik Egyiptomba és Szentföldre az ó világ esodáinak s a keleti égélj bájjainak szemlélésére. — Az ut Kairóból, a világ legérdekesebb, de egyszersmind legtarkább városából a Nilus pompás hidján és Gezireh és Bulák-szigeten át vezet. A kirándulás ide-oda 5 órát igényel. Fogatok, tevék és fehér ösvéren szállítják a magyar utasokat a piramisok tövében épült legmodernebb hotelig (Menahous hotel.) Ennek közelében emelkedik a 3 legnagyobb piramis. Közöttük s a föld minden építménye közt legnagyobb Cheops piramis. Az egyiptomiak Chufu chutnak, Chufu fényhelyének nevezik. Alapvonala e rettenetes háromszögnek 227,5 m., magassága 137 méter. Kőtartalma 2.325.000 köbméter kő, melyet millió rabszolgakéz tört a mukatumi és turrai kőbányákból. A Csefres piramis, az egyiptomiaknál ur, azaz tekintélyes 210,5 méter alappal, 136,4 méter magassággal; a harmadik Menkara, az egyiptomiak hernek felsőnek nevezik, magassága 108, alapja 162 méter. A keleti utazásban résztvevő magyar turisták közül többen fogadtak, hogy mindháromat megmásszák.

— **Az iparoskör bálja.** A debreczeni Iparos-kör 1897. február 7-én (vasárnap) a „Bika”-szálloda disztermében zártkörű táncvigalmat rendez. Belépti-jegy személyenként 1 frt. Belépti jegyek előre vált-hatók: Szedlák József pénztárnok és Nagy András keztyűs urak üzlethelyiségében és este a pénztárnál. Magyarai testvérek zenekara fog játszani. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak s hirlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté 8 órakor.

— **A kollegium gazdasági tanácsa** ma délután ülést tartott, melyen főként kölesönkérvényeket tárgyaltak.

— **Talált ember.** Lapunk tegnapi számában ilyen cím alatt közöltük, hogy hétfőn este a Szent-Anna-utca végén a rendőrök egy eszméletlen állapotban lévő embert szedtek fel az utca kövezetéről s vittek be a városházához abban a hitben, hogy ott másnap reggelig magához tér. Hiába ébresztgették azonban tegnap reggel is, mire kiszállították a kórházba, a hol a tegnapi nap folyamán meghalt, a nélkül, hogy eszméletét egy percze is visszanyerte volna. A megejtett orvosi vizsgálat bünesetet, gyilkosságot lát fen-

forogni, a mennyiben a szerencsétlen ember ágyéka táján szörnyen össze van rugdosva s valószínű, hogy csizma sarkakkal ejtett rugások okozták halálát. Az elhunytak ruhája zsebeiben talált iratokból kitűnt, hogy az illetőt Molnár Jánosnak hívják s nagy-létai illetőségű. — A hulla most törvényszéki boncolás alá kerül. Az ügy már áttétetett a kir. ügyészséghez. Molnár mielőtt az utczára került volna a Bárány csapszékben ivott többet magával, hogy aztán miképpen érte halála, a vizsgálat fogja kideríteni.

— **Köszönetnyilvánítás.** Boldog emlékeztető néhai *Rácz György* volt városi gyámpénztári nyug. ellenőrnek temetése alkalmával a mélyen tisztelt nagy közönség részéről tanusított — s fájalmunkat enyhítő részvétért legforróbb köszönetünket e helyen is kifejezzük. Debrecze, 1897. február 3. Özv. *Rácz Györgyné*, született *Harangi Juliánna*, az elhunyt gyermekei és egyetlen életben levő testvére özv. *Szathmári Bálintné* szül. *Rácz Sára*.

— **A quediinburgi répacmagtermelés elzülése.** Sajátságos sorsra jutott a quediinburgi piac, mely valaha híres volt takarmányrépa magjáról. A lefolyt évek nagy kereslete folytán beütött a reactio, amennyiben egyrészt a nagy tultermelés, másrészt a nyereszkeségi vágy okozta, hogy e piacról kerülő répacmag jelenleg, ugyszólván, már veszedelem a gazdára nézve. Legutóbb egyik budapesti magyar H. I., árlapjában leleplezi az eredeti quediinburgi plombbal ellátott répacmagot, mely — mint hiteles magvizsgáló állomás bizonylatával kimutaja — nem egyéb, mint quediinburgi plombbal ellátott — szemét.

— **Tolvaj cseléd.** *Hüse Mari* b.-ujvárosi illetőségű 61 éves cseléd tegnapelőtt szegődött be özv. *Friedmann Mártonné* zöldség kereskedőhöz, a Csók-utczára. Egy napi cselédkedése alatt körülményesen megismerkedett szolgálatadójának pénzvizonyaival s tegnap mig asszonya az üzlet után járt, egy konyhakéssel felfeszítette annak a szekrénynek az ajtaját, melyből asszonya pénzt vett ki s onnan 41 frtot ellopott. *Friedmanné* még az este észrevette a hiányt s a cselédet azonnal letartóztatta. *Hüse Mari* tagadta erősen, hogy hozzányúlt volna a pénzhez. Megmotozták s a csizmájából csakhamar előkerült 22 frt. A hiányzó 19 frtről nem akar számot adni, de valószínű, hogy fiának adta oda, ki *H.-Szoboszlón* szolgál s akivel tegnap délután találkoztak az utczán. A vén cselédet, minthogy már lopásért büntetve volt, elzárták s ügyét átteszik a kir. ügyészséghez.

— **Betöréses lopás.** *Rottenberg Mór* zugó u. 1506 szám alatti lakos ma reggel jelentést tett a II. kerületi rendőrkapitányságnál, hogy a napokban érzékenyen megkárosította valami tolvaj. Abban az udvarbau ugyanis, ahol lakik, egy különálló nyári konyhában, mely lakattal van elzárva, állott egy nagy bőrös ládája, tele ruhával. A múlt hó 24-én megvizsgálta a ruhákat s mindet helyén találta. 29-én ismét szemlét akart tartani a garderober felett, amikor nagy meglepetéssel vette észre, hogy a ruhák közül egy fekete bársony, hosszú női kabát 70 frt, egy fekete selyem női felöltő 40 frt, egy fekete selyem ruha 30 frt és egy világos satin ruha 15 frt, összesen 155 frt értékben eltűnt. A tettes úgy juttott a ruhákhoz, hogy a konyha ajtaján lévő lakatot alkulesesal kinyitotta, a lopást végrehajította s aztán ismét bezárta a konyhát, mintha mi sem történt volna. A károsult gyanuja *Kiss Imre* napszámra és egy vele együtt élő asszonyra irányult, a kik a múlt héten abban az udvarban tartózkodtak s több tárgyat elloptak, de a melyeket tőlük a távozásuk alkalmával megejtett motozás alkalmával elvettek. *Rottenberg* leánya *Rézi*, talál-

kozott tegnapelőtt az úgy nevezett *Kiss* nével s látta, hogy egy olyan kötény volt előtte, melyet szintén tőlük lopott el. Letartóztatta tehát s az asszony bevallotta, hogy igenis a kötényt tőlük lopta el, de a többi ruhákról semmit sem akar tudni. Az ügyet a rendőrség áttette a kir. ügyészséghez.

— **Rövid hírek.** *Szathmáron* múlt hó 24-én a zárdából megszökött egy 15 éves leány-növendék. *Liptó-Szent-Miklóson* múlt hó 24-én a *Kovács* és *Stodola-féle* börgyár leégett. *Pápán* *Nyemecz Vilmos* kőfaragólegény tegnapelőtt reggel ismeretlen okból főbelötte magát és azonnal meghalt. *Vaszáron* *Szigeti István* régen keresett csalót a rendőrség múlt hó 20-án elfogta. *A gecsei* szőlőhegyen *Szokodi József* ivás közben *Györgydeák Vinczét* egy szőlőkaróval agyonütötte. *Csongrádon* múlt hó 25-én a két *Turi* testvér az utczán megkéselték *Weisz Dávidot* és *Alács Lajost*. Mindkét sebesült állapota életveszélyes. *Hódmezővásárhelyen* *Kis Imrét*, *Dudás Mari* ápolónője 140 forintig meglopta. *Czáken* *Csabai György* bírótól ismeretlen tettesek 849 frtot loptak el.

Táviratok.

— *A Debreczeni Ellenőr* saját tudósítójától. —

A képviselőház ülése.

Budapest, február 3. A képviselőház folytatta a költségvetés részletes tárgyalását. — Az állami anyakönyvvezetőknél *Páder Rezső* néppárti azt próbálgatta bizonyítani, hogy az anyakönyvi intézmény nem vált be. — *Gajary Ödön* előadó és belügyminiszter visszautasítják *Páder* vádjait. Az operánál gróf *Benyovszky* sokalja a szubvenziót s jobb szeretné az operát magán vállalkozóra bizni. *Visontay Soma* felszólalása után br. *Nopcsa Elek* hangsúlyozza, hogy az opera bérletébe, rosszul lévén építve, magán vállalkozó nem megy bele, a külföldön az operák még nagyobb állami szubvenziót élveznek. Az opera hét ujdonsága közt 1896-ban magyar is volt. A nemzeti színház tételénél *Molnár* apát az ott színrekerülő erkölestelen darabokat kifogásolta. *Hegedüs Sándor* a kolozsvári színeszetet ajánlja a belügyminiszter figyelmébe. — Ezután *Rátkay László* és *Benyovszky Sándor* gróf szólottak. *Mire báró Nopcsa Elek* kijelentette, hogy ezélja anemzeti szellemet és művészi színvonalat emelni műintézetünkben. *Polonyi Géza* nem helyesli azt, hogy *Nopcsa Elek* a Házban nem mint képviselő, hanem mint intendans szólalt fel.

Valótlan hír Horváth Gyuláról.

Budapest, február 3. A fővárosban az a hír terjedt ma el, hogy *Horváth Gyula* volt képviselőt és képviselőházi alelnököt a *Schwarzer-féle* gyógyintézetbe szállították. Pedig ebből egy szó sem igaz. Mert *Horváth Gyula* *Abbáziában* tartózkodik és kitűnően érzi magát.

Öngyilkos sikkasztó.

Budapest, február 3. *Korilli János* vidéki postatiszt nagyobb összeg elszikkasztása után *Budapestre* szökött egy pinczérleánnyal s miután a pénzt elverte, a *Vadászkürti-szállóban* magát főbe lötte.

Elpusztult capitolium.

Budapest, február 3. *Harrisburgban*. *Peunsylvania* állam capitoliuma leégett, *Sokértékes* okmány és régiség megsemmisült.

Apponyi—londoni nagykövet.

Budapest, február 3. A „*Berliner Tagblatt*” a magyar kormány legnagyobb

diadalának mondja *Apponyi* gróf visszalépését a politikai pályáról, melynek eljegyzése feltétlen bizonyítékát nyújtja. Nevezett ujság szerint *Apponyi Deym* gróf londoni nagykövet helyére fogják ki-nevezni.

Öngyilkos földbirtokos.

Budapest, február 3. Okolicsnán Janovics Mihály földbirtokos tegnap beretvával elvágta a nyakát. Gyógyíthatatlan betegség vitte a végzetes lépésre.

Akit az ördög üzött a halálba.

Budapest, február 3. Telgárton, Gömörmegyében *Verbjár* Katalinnak egy jómódú gazdaember feleségének elnéje megzavarodott és váltig azt hajtogatta, hogy az ördög üzi. Elment a pélbánoshoz és rimánkodva könyörgött hozzá, hogy üzze ki belőle az örgögöt. A sajnálatra méltó asszonyon a félelem annyira erőt vett, hogy háza padlásán egy gerendára felakasztotta magát.

Öngyilkos hamisító.

Nyiregyháza, február 3. Nyiregyházán *Szűcs* Mihály pappi jómódú földbirtokos, takarékpénztári kötvényeket hamisított és azokat több bankban értékesítette. Midőn most bűnös manipulációja kiderült, büntetéstől való félelmében felakasztotta magát.

Néhány szó a vetések ápolásáról.

A mai sanyaru gazdasági viszonyok között a gazdának oda kell törekednie, hogy egy és ugyanazon területről lehetőleg minél nagyobb termést nyerjen. Hogy pedig ezt elérje, alkalmaznia kell mindazon szabályokat, a melyeket a mezőgazdasági ösmeretek az egyes kultúrnövények termelésére vonatkozólag előírnak. Így ezen szabályok között nem az utolsó helyet foglalják el azok, amelyek a kultúrnövények ápolásáról szólnak.

Sajnos azonban az, hogy ezen, a növények ápolására vonatkozó szabályokat a gazda igen ritkán tartja be pontosan s különösen a kis gazdák azok, a kik e tekintetben oly mulasztásokat követnek el, a melyek azután a termés-hozam mennyiségének és minőségének esökkenésében bosszulják meg magukat.

Ha a gazda a legjobb vetőmagot veti is el s a vetőmag alá a talaját a lehető legjobban készítette is el; ha a talajban megvannak minden növényi tápanyagok, a melyeket a növény vagy termések létrehozásához igényel: mégis a termés silány maradhat, ha hiányzott a megfelelő ápolás. Hisz a szabályszerűen végrehajtott ápolási műveletekkel módunkban van még az időjárási viszonyok ellen is küzdeni; a szárazság, vagy a túlságos nedvesség okozta hátrányokat esökkenhetjük, vagy teljesen meg is szüntethetjük.

Így p. o. minden gazda előtt ismeretes, hogy egyes talajnek felszínére erősebb esapadék után, ha ezt erős szárító szél követi megcserepesedik. A cserepesedett talajban a megkeményedett kéreg elzárja a növény gyökereit a levegőtől, meggátolja a nedvesség bejutását, s elősegíti a talaj kiszáradását. Különösen ártalmas a cserepesedés akkor, ha a talajba elvetett apróbb magvak még ki nem keltek. Ekkor nem csak, hogy rosszul esiráznak a magvak, minthogy levegőhöz nem férnek, hanem ki sem kelnek, minthogy nem tudják keresztül törni a fölöttük lévő megkeményedett földréteget. Ennek azután az az eredménye, hogy a gyomok, a melyek már természe-

tüknél fogva erősebb fejlődési képességgel bírnak, a megkérgesedett talajon gyorsabban fejlődve, mint a kultúrnövények, ezeket valósággal elnyomják. Elnyomják pedig azért, mert elvonják a kultúrnövényektől a talaj kész tápanyagait, a világosságot stb., a minek eredménye lesz, hogy a gyomok buján fejlődnek, dusan virágoznak és sok magot hoznak, míg az elnyomott kultúrnövény satnyán fejlődik, kevés virágot és magot hoz.

Már most tehát az a kérdés, hogyan lehet a kérget mgtörni, s a megcserepesedés okozta hátrányoknaak elejét venni? Ott, a hol a vetés sűrű, p. o. a gabonaműveknél a fogasolással sokat segíthetünk. A fogas feltépi a kérgeket, kitépi a gyomok nagy részét. Ahol lehetséges alkalmazható a gyűrűs henger. Szélesebb sorokba vetett gabonaféléknél, továbbá a kapás növényeknél a kéreg megtörésnek legegyszerűbb és legtökéletesebb módja a kapálás, törtéjük az akár késsel, akár kapáló gépekkel.

A kapálás is azonban csak akkor vezet eredményre, ha az a talajnak oly nedvességi állapotában történik, a midőn azon a munkások s az igavonó állatok kárt nem tehetnek. Meg kell tehát várni, míg a talaj kellőképp megszikkad. Ekkor is a kézzeli kapálást úgy kell végeztetni, hogy a munkások a már egyszer megkapált részt újból le ne tiporják, mert ez esetben a megkapálás édes-keveset használ. Legezészerűbb a kapálást úgy végeztetni, hogy a munkások nem előre, hanem hátrafelé haladnak a sorok között, vagy pedig keskenyebb sorokat a mellettük levő sorokból kapálnak meg. A kapálásnál arra is kell vigyázni, hogy a kapa által felvágott föld helyéről elmozdítassék, mert különben a gyomok el nem pusztíthatnak, hanem még tovább fejlődnek.

Egy további ápolási munka, a mely úgy a tavaszi, valamint őszi vetésnél is okvetlenül végrehajtandó, a gyomirtás. Ennek szükségessége különösen a gabonaféléknél fog beállani. — Hány helyen lát-hatjuk, hogy a gabonafélék között a vadrepeze, az aszat stb., vigan tenyész, s mire a babona felnőne, azt egyes helyeken a gyomok teljesen elnyomják. Ezen gyomokat tehát akkor, a midőn még a gabonában kárt nem teszünk, ki kell gyomláltatni, vagy aszattalókkal kiöketni. Ha ezen gyomok a gabonafélék között bent hagyatnak, úgy magot érlelve, a következő évi vetést még inkább elgyomosítják úgy, hogy ha kellő időben — akkor, a midőn még csak kis mennyiségben lépnek fel — ezen gyomok elszaporodásának gátot nem vetünk, később őket kiirtani annyival több munkába kerül.

De a gyomok irtását ne csak a szántóföldeken, hanem a réteken, legelő-kön, utcsapásokon, mesgyéken, árkok szélén is kell eszközölni, minthogy innen is a szántóföldre kerülnek a gyommagvak s így megtörténhet, hogy a gazda, a ki szántóföldjét a leg gondosabban ápolja is, még sem tud a gyomoktól megmenekülni. A gyommagvak bele kerülnek a trágyába, elhordja azokat a szél, a madarak s így a szántóföldek tisztántartására fordított fáradság és kiadás kárba vész.

Az elmondottakból következik az is, hogy a gyomirtásnak csak is az esetben lesz sikere, ha nemesak egy gazda, hanem az összes egyhatárban — egy község területén lévők a gyomokat mindenütt a legszorgosabban irtják.

A vetések ápolásához sorozom a silány vetések felségélyezését s a tulbuja vetések soványítását is. A silány vetések satnya fejlődése rendszerint onnan ered, hogy a talaj nem tartalmaz elégséges kész tápanyagot, a felségélyezés ezéjából tehát a talajba tápanyagot kell juttatni. — Ezt elérjük az által, hogy az őszi vetéseket télen át hig trágyalével

megöntözzük, vagy pedig tavasszal chilisalétronnal felül trágyázzuk. — A chilisalétrum mint nitrotrágya a növényzetet dusabb fejlődésre ösztönzi, a minek eredménye erősebb fejlődés, nagyobb mérvű megbokrosodás. Holdanként 30–80 klg. szórando el belőle, kétszerannyi száraz homokkal keverten. Silány vetésekre hatása bámulatos. — De segít a silány ősziéken a tavaszi erős fogasolás is; így a buza és rozs, de az évelő takarmányok is tavasszal jó erősen megfogasolandók, hogy az őszzsel és télen képződött kéreg megtörésék s a téli nedvesség a talajban visszatartassék.

A tulbuja vetések is ápolásra szorulnak, mert különben a gabona télen át kipállana, tavasszal pedig megdülne. — A már őszzsel buján fejlődő vetéseket legeltessük le; ha pedig tavasszal látjuk azt, hogy vetéseink oly sűrűek, hogy megdülésüktől kell tartani, így legeltetés, sarlózás, kapálás, lehengerezés által segíthetünk.

Z-a.

CSARNOK.

Mi tetszik a nőknek?

Írta: **Herczeg Ferencz.**

(Folyt. és vége.)

— De hát miért?
— Istenem, hát miért öli meg az ember a feleségét?
— Megcsalta?
— Ugy mondják.
— Mind a kettő? Ez förtelmes és mégis nevetséges.

— Az első eset ezelőtt tizenhárom évvel történt. — A második három esztendővel később.

— És nem büntették meg?

— Első ízben elítélték, de a hatalmas rokonsága kegyelmet eszközölt ki a számára. Másodízben külföldre menekült. Tíz évig volt oda, a minap jött vissza megint. A pöre talán elévült, vagy megkegyelmezték neki újból? Nem tudom!

— Különös! Hogy ilyesmi kétszer eshetik meg egy ember életében! Ha könyvben olvashatnám, nem is hinném el. Az első asszonyt még lehet érteni, — de a második! Hát nem fél a második?

Attila ur vállat vont. Láthatólag nem szívesen időzött ennél a sötét tárgynál.

Isten tudná! — mondta később. — Talán éppen ez az állandó félelme ejtette meg a másikat. A nők néha oly különösök! A mélység vonzza őket és a bűnben épp oly önfeláldozók, mint az erényben... De talán beszélünk másról!

Néhány nap mulva azonban Sarolta megint csak szóba hozta a kékszakállut. Tudni akarta, hogyan él. Bántja a lelkiismerete? Jár-e társaságba? Tud-e jókedvű lenni?

— Anyira érdeklí? — kérdezte Attila kellemetlenül.

— Tényleg érdekel... Milyen lehet az ilyen embernek a lelki állapota? — Az hiszem, hatalmasabb érzései, lángolóbb szenvedélyei lehetnek, mint száz másnak. Egyszer-kétszer találkoztam vele azóta és különös érzés fogott el. Ugy éreztem magamat, mintha szédítő mélység partján állanék.

Attila urat kissé idegessé tette ez a bizarr beszéd.

— Ha kívánja, mondta nem minden guny nélkül, — bemutatom önnek a kékszakállut.

A válasz, — a mit kapott, nagyon meglepte.

— Bemutatni? De hiszen már két nap óta üsmereg.

Még inkább meglepődött Attila, mikor másnap Risztory urat ott találta a nyaralóban. Hogy az asszony ennyire mehetett gyermekes kíváncsiságában, azt már némileg izléstelennek kellett találnia. Hogy neheztelést Saroltával éreztesse, Attila családi ügyek alatt, elutazott két hétre a fővárosba.

A két hét elmúlt. A kékszakállu az alatt elhelyezkedett Attila örökében. Nem udvarolt az asszonynak, még csak teoretikus fejtegetésekbe sem boosátkozott vele a szerelem témájáról, de állandóan ott volt az oldala mellett. — Némán, komoran és hűségesen nyomon követte, mint a him oroszlán a párját.

Utolsó nap alkonyán is együtt voltak a nyaraló verandáján. Naplementkor a tó nagy vizsivatagja egyszerre malahitszínvé változott át, a nap pedig mintha végtelen messziségbe vonult volna vissza a szemhatáron elhuzódó fodros felhőfoslányok mögött. Olyan litokatos nyomasztó nómáság volt köröskörül, a minő a nagy vizek fölött szokott lenni alkonyatkor.

A kertben voltak ketten és az asszony törté meg elsőnek a csöndet. Ellentáthatatlan erővel tört ki belőle a kérdés mely már hetek óta ott ült az ajka szélén.

— Mondja — igazán — megölte — mind a kettőt.

— Hiszen tudja; miért kérdi?

— És gondol rájuk sokat?

— Nem sokat, csak néha, ha valami eszembe juttatja. De miért kérdi?

Sarolta szeme lázban égett.

— Még valamit kell tudnom! Előre elhatározta azt maga? Akarva tette, öntudatosan?

Risztory kissé elmosolyodott; az asszony akkor látta mosolyogni először.

— Mily kíváncsi! De mit mondjak? Semmit sem határozta el előre, nem is hittem volna soha, hogy képes legyen ilyen mire... Azelőtt, legénykoromban, ha ilyen esetek fölött vitakoztunk, mindig elítéltem a vérengző férjeket. A halál nem tesz jóvá semmit és nem teszi meg nem törtétté azt, a mi megtörtént. Így gondolkoztam mindig, de mikor aztán magam előtt láttam a brutális valóságot, akkor nem gondolkoztam, de vért kellett lálnom... De miért kérdi?

Sarolta nem válaszolt, hanem tovább fakgatta.

— De mondja — ha újból megnősülne és megint rossz felesége lenne, — azt is megölné.

— Azt hiszem, hogy meg! — mondta Risztory.

Oly hangon mondta, hogy bátran el lehet neki hinni. Később azonban mosolyogva tette hozzá: Ilyen helyzetbe nem fogok többé jutni.

Ki tudja? — mondta Sarolta elgondolkozva.

— Azt hiszi, akad a világon olyan boldog asszony, aki hozzám jönne. — hozzám, a kékszakálluhoz?

Az asszony meglepetten nézett rá. — Aztán komoly arccal halk hangon mondta:

— És lássa: én hozzámennék, ha elvenne...

Risztory öt percig se válaszolt. Csak aztán szólalt meg, halk, vontatott hangon, de szinte fenyegető arccal:

— Komolyan beszél?

Sarolta addig a zsebkendőjével babrált, most az asztalra dobta a kendőt és fölemelte a fejét. A hangja olyan édesen esengett, mint a párját csalogató fülemilé.

— Miért kételked bennem, édes barátom?

Attila ur másnap visszaérkezett a fürdőbe. Első látogatása természetesen Saroltának szólt. Kiváncsi volt, hogy milyen hatással volt rá távolléte, Belátta-o a hibáját?

Egyedül találta a barátnőjét és mikor meglátta, meglepetten nézett arczába. Ily üdének, ily bájosnak, ily sugárzóknak még nem látta.

— Mi ujság, édes barátnóm?

Sarolta odanyujtotta neki mind a két kezét, aztán az ő behizelgő, puha hangján mondta:

— Gratuláljon nekem, felesége leszek Risztorynak!

Hogy mi okozta ezt a hirtelen fordulatot, azt Attila nem tudta megérteni, bármennyit törte is rajta a fejét. Pedig talán nem is olyan nehéz megérteni, hogy az igazi nő az igazi férfhoz vonzódik, ahhoz, a kit rettegve szerethet.

Közgazdaság.

Érték-tőzsde.

A debreczeni „közgazdasági bank részv. társaság” közlése. 1897. február hó 3-án.

Államadósság:

Magyar aranyjárdék 4%	122.—	122.30
„ vasuti beruházásiköt. 4 1/2%	123.50	124.50
„ koronajárdék 4%	99.50	100.—
„ regále vált. köt. 4 1/2%	101.—	102.—
Osztrák aranyjárdék 4%	123.50	124.—
Egységes államkötvény 4 1/2%	101.75	102.25
Tisza-szegedi 4% os nyer.-sorsj.	140.50	141.50

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	413.75	414.25
Osztrák hitelbank részvény	376.50	376.70
Magyaripar- és keresk. bank. r.	104.—	104.50

Sorsjegyek:

Magyarjelzálogbank 4%-ossorsj.	123.—	124.—
„ 3-os	103.50	104.50
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os	117.—	118.—
Magyar vöröskereszt sorsjegy	10.80	11.30
Osztrák	20.50	21.—
Olasz	12.10	12.60
Bazilika sorsjegy	7.50	8.—
Jó-szív	3.90	4.30

Pénznek:

Cs. és kir. arany	5.65	5.73
20 markás arany	11.73	11.77
20 frankos arany	9.50	9.52
1 Sovereigns	11.97	12.01
Debr. I-ső tkptr. 4 1/2% os zl.	99.—	99.50

Budapesti gabona-tőzsde.

Budapest, február 2.

Buzát ma gyengén kínáltak, a kereslet korlátozott volt. — Elkelt lanya iranyzat mellett néhány kocsirakomány néhány krral olcsóbb árán.

Egyéb gabonaneműekben gyér forgalom, mellett az árak változatlanok maradtak.

Natáridő-üzlet.

Az iranyzat lanya volt s az árak engedtek jó forgalom mellett.

Hivatalos felmondások nem történtek. Hivatalos zárófolyamok. Déli 1 órakor az árfolyamjegyző-bizottság a következő hivatalos záróárfolyamokat állapította meg:

Buza márcz.-ápr.-ra	1897	7.45—47
„ szept.-októberre	1897	7.79—8
„ május-juniusra	1897	7.96—97
Rözs	1897	6.63—65
Tengeri máj.-jun.-ra	1897	3.86—88
Zab márcz.-ápr.-ra	1897	6.04—06
Repeze aug.-szept.	1897	11.20—30

Zárlat 4 óra 30 perczkor:

Buza tavaszra	1897	8.—8.01
Rözs	1897	6.62—6.63
Zab	1897	6.05—6.06

Tengerimáj.—jun.-ra	1897	3.88—3.89
Repeze őszre	1897	11.20—11.30

Sortéspiacz.

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronkint 400 klgron felüli sulyban) — krtól — krig. Öreg közép (páronkint 300—400 klgr sulyban) — krtól — krig. Fialat nehéz (páronkint 320 klgron felüli sulyban) — krtól — krig. Fialat közép (páronkint 251—320 klgr. sulyban) — krtól — krig. Fialat könnyű (páronkint 250 klgrig terjedő sulyban) — krtól — krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 klgron felüli sulyban) — krtól — krig. Közép (páronkint 220—280 klgr. sulyu) — krtól — krig. Könnyű (páronkint 220 klgrig terjedő sulyban) — krtól — krig. Sortéslétszám 1897. évi jan. hó 27-ik napján volt készletben 5387 darab. 1897. évi jan. hó 28-dik napjáig felhajtott 665 darab, 1897. jan. hó 28-dik napján elszállított 279 db. 1897. jan. hó 29-ik napjára maradt készletben 5773 db. — A hizott sortés üzletirányzata változatlan.

Debreczeni városi színház.

Folyószám 131. Bérlet 104. sz.

Csütörtökön, 1897. február hó 4-én.

A bányamester.

Operette 3 felvonásban. Zenéjét írta: Zeller.

Pénteken 1897. február hó 5-én:

A kis Lord.

Vigjáték premiér.

Vasuti menetrend.

Érvényes 1896. október hó 1-től.

Egységes vasuti idő szerint.

Debreczenből indul:

Budapest felé (gyorsvonat)	reg.	8 40
Budapest-Nagyvárad felé	d. u.	12 36
Budapest-Nagyvárad felé	este	10 31
P.-Ladány-Nagyvárad-felé*)	d. u.	3 48
P.-Ladányig (minden kedden)	déli	12 —
Csak P.-Ladányig vegyes vonat.	este	8 15
Szatmár-M.-Sziget felé	d. u.	4 07
Szatmár-M.-Sziget felé	este	8 —
Szatmár-M.-Sziget felé	éjjel	3 05
Csak Szatmárig	reg.	5 30
Miskolcz-Kassa felé	reg.	8 25
Miskolcz-Kassa felé	este	8 10
Szerencs-S.-A.-Ujhely-Kassa felé	d. u.	4 02
H.-Böszörmény-Büd.	m. áll. v.-tól	reg.
Sz.-Mihály-felé	vásártérről	reg.
	m. áll. v.-tól	d. u.
	vásártérről	d. u.
Füzes-Abony felé (m. áll. v.-tól)	reg.	4 43
„ „ (vásártérről)	reg.	5 —
Ohat-Kócs-Polgár felé m. áll. v.-tól	d. u.	4 12
„ „ „ (vásártérről)	d. u.	4 24
Derecske-Nagy-Léta felé	reg.	8 35
Derecske-Nagy-Léta felé	d. u.	4 17

*) P.-Ladánytól gyorsvonat.

Debreczenbe érkezik:

Budapest-Nagyvárad felől	d. u.	3 47
Budapest-Nagyvárad felől gy.v.	este	7 03
Budapest-Nagyvárad felől	éjjel	2 40
Nagyvárad P.-Ladány felől	reg.	7 40
Csak P.-Ladánytól	reg.	5 12
M.-Sziget-Szatmár felől	reg.	7 50
M.-Sziget-Szatmár felől	d. u.	12 16
M.-Sziget-Szatmár felől	este	10 16
Csak Szatmárról	este	6 53
Kassa-Miskolcz felől	reg.	8 07
Kassa-S.-A.-Ujhely-Szerencs felől	déli	12 21

Debreczenbe érkezik.

Kassa-Miskolcz felől	este	7 50
B.-Szt.-Mihály	vásártérről	reg.
H.-Böszörmény felől	m. áll. v.-hoz	reg.
	vásártérről	este
	m. áll. v.-hoz	este
F.-Abony felől (vásártérről)	d. u.	5 23
F.-Abony „ (m. áll. v.-hoz)	d. u.	5 33
Ohat-Kócs-Polgár felől (vásártérről)	reg.	7 50
Ohat-Kócs-Polgár „ (m. áll. v.-hoz)	reg.	8 —
Derecske-Nagy-Léta felől	reg.	7 35
Derecske-Nagy-Léta felől	d. u.	8 16

Budapestre érkezik:

A reggel 8 ó. 40 p.-kor induló gyv.	d. u.	1 50
A déli 12 ó. 36 p.-kor induló szv.	este	8 10
Az este 10 ó. 31 p.-kor induló szv.	reg.	5 45

Budapestről Debreczenbe

indul:

A délután 3 ó. 47 p.-kor érkező szv.	reg.	9 40
Az este 7 ó. 09 p.-kor érkező gyv.	d. u.	2 15
Az éjjel 2 ó. 40 p.-kor érkező szv.	este	7 05
Az éjjel 2 ó. 40 p.-kor érkező szv. P.-Ladányig gyv. átszállással	este	9 15

Kiadó és laptulajdonos:

„Csokonai” nyomda és kiadó részvénytársaság.

Felelős szerkesztő: Hj. Gily Ede.

Nyilttér.

Báli selyemszöveteket 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként — valamint fekete, fehér, színes **Henneberg-selyem** 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima csikos, kockázott, mintázott damaszt s. a. t. (m. ntegy 240 különböző minőség, 2000 szín és mintázatban s. a. t. a megrendelt áru postabér és vámmentesen a házhöz szállítva. **Min-tákat postafordultival küld: Henneberg G. (os. és k. udvari szállító) selyemgyára Zürichben.** Svájcba c. huzett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek.

101-51-5

Csak néhány napig.

EDISON KINEMATOGRAPH

élő fényképek.

Megtekinthető Szedlák és Vámos-féle ház I. emeletén

Előadás d. u. 3, 4, 5, 6, 7, 8 és 9 órákor.

Az első rész műsora.

1. A gyorsvonat megérkezése a párisi pályaudvarba.
2. Miss Loi Füller híres amerikai szereplőnő táncosnő.
3. Szóváltási jelenet egy bérkocsis és vendég között.
4. Egy park jelenet. Gyermek és egy kecske fogat.
5. Schottisch tánczó.
6. Fogorvos és egy nehéz műtét.
7. Birkózó birkózás közben.
8. Fürdő jelenet egy uszodában.

Az igazgatóság fentartja magának a jogot a műsoron változtatni.

Jelentés. A válatat tisztelettel tudatja, hogy **Ó Felsége a király I. Ferencz József** 1896. évi ápril 24-én egy kinematographot látogatott meg s a nagyszerű találmány felett legmagasabb csodálkozását fejezte ki.

Helyárak: Ütőhely 30 kr. Állóhely 20 kr.
12 éven alóli gyermekek felét fizetik.
Intézetek-, iskolák és egyesületekkel külön egyezség kötöttek. Számos látogatást kér

115-0-3

Az igazgatóság.

Csőd-kiárulás.

Vb. **Leidenfrost Ármin** csőd-tömegéhez leltározott s eddigelé még nem értékesített: **fűszer, festék, csemegeborok, cognac, rum, thea,** stb. áruknak a becsáron jóval alantabbi áron leendő kiárúsítását határozván el a választmány, ezen ténny tudomására hozva a n. é. közönségnek, az ezen árukat venni szándékozók figyelmét az iránt van szerencsém felhívni, hogy a fent megjelölt árukat, a mai naptól kezdve **nagyon olcsón,**

jóval a becsáron alul

lehet vásárolni.

Debreczen, 1897. február 3.

Dr. MARISKA GYÖRGY

122-2-2

tömeggondnok.

265. K.
1897.

Hirdetmény.

Balmaz-Ujváros nagyközség képviselő testülete a czélba vett trachit kőjárda pályázati feltételeit módosítván: a pályázati határidő folyó hó 16-ik napjáig meghosszabbíttatik.

A módosított feltételek a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Balmaz-Ujváros, 1897. febr. 1-én.

123-3-1

Előjáróság.

A Nagyerdő alatt, még a sétakertben szőlőtelepítésre igen alkalmas

3 holdnyi pusztta terület

ELADÓ.

Értekezhetni: Budaházy Albertnál

Kádas-utca 1880. sz. a.

102-10-8

A „Sz. Dávid István“-féle

vendéglői helyiség

a város központján

kiadó.

Értekezhetni felőle Huszár Károlylyal,
Széchenyi-u. 1806.

113-3-2

Hatásos reklámtáblákat

arany vagy ezüst préseléssel;

gyönyörű kivitelű színes rajzokkal ellátott

Üzleti reklámkártyákat

tetszés szerinti szöveggel;

Raktári nyomtatványokat;

erős vászonkötésű

Bevásárlási könyvecskéket

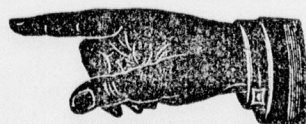
* olcsóbban mint bárhol *

CSOKONAI

nyomda- és kiadó részvénytársaság

Debreczenben.

ajánl

Mű- és Könyvnyomaa

Hírlapkiadó-vállalat

Diszmu-könyvkötészet